

УДК 721:003.077

КОНЦЕПЦІЯ СУЧАСНОЇ КАЛІГРАФІЇ В ДИЗАЙНІ СЕРЕДОВИЩА

Студ. Д.П. Цимбалюк, гр. Дс-11
Науковий керівник доц. Н.В. Скларенко
Луцький національний технічний університет

Мета і завдання. Метою роботи є висвітлення концепції сучасної каліграфії та її застосування в дизайні середовища. Завдання дослідження: 1) дати загальну характеристику сучасної каліграфії; 2) сформулювати концепції використання сучасної каліграфії в дизайні середовища та охарактеризувати їх.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження виступає сучасна каліграфія. Предмет дослідження – концепція сучасної каліграфії в дизайні середовища.

Методи та засоби дослідження. Для досягнення поставленої мети та завдань використано культурологічний підхід, який дозволив розглянути сучасну каліграфію в дизайні середовища як твір сучасного мистецтва, частину загальнолюдської культури та естетичну цінність в формуванні середовища. Аналіз концепцій сучасної каліграфії в дизайні середовища проведений з використанням композиційного та мистецтвознавчого аналізу. Методи систематизації і типологізації застосовано для створення їх класифікації.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. У роботі вперше сформовано поняття сучасної каліграфії та розглянуто використання її в дизайні середовища. Виділено та охарактеризовано основні концепції сучасної каліграфії в дизайні середовища.

Результати дослідження. Каліграфія – це мистецтво написання літер, естетичність і складність яких залежить від рівня навичок та досвіду майстра каліграфа [3]. Особливістю сучасної каліграфії є вихід за рамки поняття сучасної каліграфії. Сучасні каліграфи роблять акцент на образності при значному погіршенні або втраті читабельності тексту [1]. У композиції творів сучасної каліграфії використовується об'єднання етнічних особливостей каліграфії різних культур і народів, що зумовлено глобалізаційними процесами сучасності. Кожному твору сучасної каліграфії притаманна концептуальність, яка виражається як в композиції, так і в змісті. Тобто сутність сучасної каліграфії – це створення нових правил, традицій і цінностей, що прийшли на зміну класичним [4].

Однією з особливостей сучасної каліграфії є використання нестандартних для класичної, автентичної каліграфії площ розпису, що зумовило її використання в дизайні середовища. Сучасна каліграфія в дизайні середовища використовується в інтер'єрі, екстер'єрі та для декорування окремих об'єктів. В інтер'єрі сучасна каліграфія застосовується для декорування стін, стелі та підлоги, вікон, предметів побуту та меблів. Муралі з каліграфічними композиціями набули поширення в екстер'єрі. Вони виконуються не лише на класичній для муралів поверхні – стінах, а часто на поверхні дахів. Окремі об'єкти, декоровані каліграфічними композиціями, являють собою як окремі арт-об'єкти, так і слугують декором для середовища.

Вибір концепцій є важливим у проектуванні каліграфічних композицій в дизайні середовища. Можна виділити наступні види концепцій: концепція декоративності; концепція сутності; концепція ідентифікації.

Концепція декоративності виражається в прагненні сучасних каліграфів в першу чергу створити візуальний образ, який сподобається і запам'ятається глядачеві. Образ композиції спонукає глядача звернути увагу на концепцію, сутність і зміст текстового

наповнення. Також декоративність виражається в переосмислені форми та суті предмета з точки зору каліграфії, абстракції тощо [4]. Іноді при використанні сучасної каліграфії в дизайні створюються візуальні ілюзії, котрі змінюють сприйняття форми об'єкта чи середовища. Концепція декоративності використовується у всіх творах сучасної каліграфії. Прикладом такого твору є декорована каліграфічною композицією Lamborghini, котра слугує арт-об'єктом в шоу-румі Дубаї.

Концепція сутності полягає в наявності змісту та сенсу у кожному творі сучасної каліграфії. Часто суть, вкладена в напис, не тільки пов'язана з його образом, а взагалі визначає його композицію та форму. Іноді каліграфи використовують складні прийоми для передачі сутності свого твору, наприклад зображають частину напису спеціальними фосфорними фарбами, завдяки чому головне слово, словосполучення чи речення можливо прочитати лише під світлом ультрафіолету [1]. Такий об'єкт реалізований в Єкатеринбурзі каліграфом Покрасом Лампасом. Митець виконав розпис арки, заховавши в композицію фразу «All Your Walls Are Belong To Us», яку можна прочитати лиш вночі під світлом лампи. Ще один об'єкт даного автора – перехід від Курського вокзалу, в якому поєднано сучасну каліграфію і її дзеркальні відображення, що в поєднанні створює унікальну візуальну ілюзію.

Концепція ідентифікації полягає у перетворенні середовища чи об'єкту як творів сучасної каліграфії на арт-об'єкт. Завдяки цьому об'єкт використовується для навігації у міському середовищі, стає в певній мірі визначним місцем, котре слугує орієнтиром при зустрічах чи пересуванні [1]. Таким чином виникає нова модель комунікації, коли об'єкт сучасної каліграфії виконує практичну функцію. Відповідно, коли це працює, культурна значимість об'єкту починає посилюватись. Поява таких об'єктів наповнює середовище міста культурними цінностями. Яскравим прикладом є Палац італійської цивілізації (Colosseo Quadrato, «Квадратний колізей»), дах якого вкритий каліграфічною композицією площею 1250 м. кв. Це один із самих відомих і визначних об'єктів сучасної каліграфії в дизайні середовища.

Використання каліграфічних композицій для декорування екстер'єрів зумовлено тим, що сучасна каліграфія частково пов'язана з графіті і в деякій мірі є її сучасним, більш інтелектуальним проявом. Окремі митці використовують поняття «каліграфіті» [2] для означення цієї тенденції.

Висновки. Сучасна каліграфія не має чітких рамок та правил і використовується в дизайні інтер'єру, екстер'єру та окремих об'єктів. Концепції сучасної каліграфії (декоративності, сутності та ідентифікації) набули поширення в дизайні середовища.

Ключові слова: сучасна каліграфія, дизайн середовища, концепція, декоративність, ідентифікація.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Покрас Лампас: «Выходя из зоны комфорта, ты создаешь реально что-то крутое». URL: <http://www.feelmore.ru/people/2014/07/pokras-lampas-interview> (дата звернення: 14.03.18).
2. Изобретатель каллиграффити. URL: <http://www.vltramarine.ru/mag/graffiti/artists/2153> (дата звернення: 16.03.18).
3. Леттеринг и каллиграфия: в чем разница? URL: https://e-shutova.com/blog/lettering_i_kalligrafiya_v_chem_raznica (дата звернення: 11.03.18).
4. Новая Россия: The Hatters, Аксенова, Покрас Лампас, Пязок / вДудь. Відео. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=x7If1mAZCk&t=1717s> (дата звернення: 08.03.18).